

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 159)

17.8.1999 Tarihinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremın Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla 30.6.2000 Tarihine Kadar Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/525)

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1512/4126

24.8.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 23.8.1999 tarihinde kararlaştırılan "17 Ağustos 1999 tarihinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremın Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla 30.6.2000 Tarihine Kadar Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz 17 Ağustos 1999 günü bir deprem felaketi yaşamıştır. Yaşanan bu felaket önemli boyutta can ve mal kaybına yol açmış, daha bir hafta önce yürürlüğe giren bir vergi kanununun ekonomik hayata yapması beklenen olumlu etkisinin işaretleri görülmeden, yeni ve büyük bir kamu finansman ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bölgede meydana gelen ciddi boyutlardaki tahribatın ve zararın giderilerek hayatın mümkün olan en kısa sürede normale dönüştürülmesi, Hükümetin temel amacıdır. Depremın Devlet gelirlerinin yüzde onbeşine tekabül eden bir bölümünün tahsil edildiği bölgede meydana gelmiş olmasının gelir kaybına da neden olacağı gözönüne alındığında karşılaşılan yükün boyutu daha açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

Karşı karşıya bulunulan gelir ihtiyacının sağlıklı kaynağının vergi olduğu kuşkusuzdur. Bu amaçla hazırlanan Tasarıda depremde zarar gören yurttaşlarımızın, getirilen yükümlülüklerin kapsamı dışında bırakılması prensibi benimsenmiştir.

Bu Tasarıyla;

- 1998 yılında beyan edilen gelir veya kurumlar vergisi matrahları ile bu yılda elde edilen ve belli miktarın üzerindeki ücretler,

- Bina, arsa ve araziler,

- Motorlu taşıtlar,
- Cep telefonları,

üzerinden bir defalık ek vergi ödenmesi öngörülmektedir. Ayrıca bankalar tarafından verilen çekler Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamına alınmaktadır.

Bu düzenleme ile bir yandan depremde zarar gören yurttaşlarımızın yaraları sarılmaya çalışılacak diğer yandan ekonomide yeni yapısal sorunlar yaratılmadan bir süredir uygulanmakta olan ekonomik istikrar programının devamı sağlanacaktır. Tasarı ile aynı zamanda toplumsal dayanışmanın hakiki bir örneği gerçekleştirilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Bu madde ile ek gelir ve ek kurumlar vergisinin mükellefleri tanımlanmaktadır.

Buna göre;

- 1998 yılı kazanç ve iratlarını yıllık beyanname ile beyan eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri,
 - 1998 yılı ticarî ve meslekî kazançları götürülmesi usulde tespit edilen gelir vergisi mükellefleri,
 - Kanunun yayımı tarihinde ücret geliri elde eden ve 1998 yılında elde ettikleri ücretlerin vergi matrahı toplamı 12 milyar lirayı aşan ücretliler,
- ek gelir ve ek kurumlar vergisinin mükellefidir.

Madde 2. - Bu madde ile ek gelir ve ek kurumlar vergisinin konusu, matrahı ve oranı düzenlenmektedir.

Ek gelir vergisinin matrahı 1998 yılına ait yıllık gelir vergisi beyannamesinde hesaplanan gelir vergisi matrahı, ek kurumlar vergisinin matrahı ise istisnalar düşülmeden önceki 1998 yılı kurum kazançlarıdır.

Bu vergi yukarıda belirtilen matrahlar üzerinden % 10 oranında hesaplanacaktır.

1998 yılında ticarî ve meslekî kazançları götürülmesi usulde tespit edilen mükelleflerin ödeyecekleri ek gelir vergisi, 1998 yılı götürülmesi matrahları üzerinden % 5 oranında tarh edilecektir.

Öte yandan Kanunun yayımlandığı tarihte ücret geliri elde eden ve 1998 yılında elde ettikleri ücret gelirlerinin matrahı 12 milyar lirayı aşan ücretlilerin ek gelir vergisi matrahı, 1998 yılında elde ettikleri ücretlerin vergi matrahından 12 milyar liralık tutarın indirilmesinden sonra kalan tutar olacaktır. Bu vergi, matraha % 10 oranı uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır. Dolayısıyla vergi matrahı 12 milyar liraya kadar olan ücret gelirleri ek gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Daha önce ücretli olarak çalışmakta birlikte, bu Kanunun yayımı tarihinde ücretli olarak çalışmayanlar ücret gelirleri nedeniyle ek gelir vergisi ödemeyeceklerdir.

Madde 3. - Bu madde ile ek gelir ve ek kurumlar vergisinde muafıklar düzenlenmektedir.

a) 17.8.1999 tarihi itibarıyla Kocaeli, Sakarya ve Yalova illerinin merkez ve ilçeleri ile Bolu İlinin Düzce, Gümüşova, Gökçaya, Cumayeri ve Çilimli ilçelerinde gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyet kaydı bulunanlar (Depremde zarar görmeyenler hariç) ile bu illerdeki işyerlerinde anılan tarihte ücretli olarak fiilen çalışmakta olanlar ek gelir veya kurumlar vergisinden muaf olacaktır.

b) 17.8.1999 tarihinde meydana gelen depremde varlıklarının en az yüzde onunu kaybettiğini tevsik edenler ek gelir veya kurumlar vergisinden veya birinci derece kan hısımlarından birini (eş dahil) kaybedenler ek gelir vergisinden muaf olacaklardır.

Bu muafığın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleme konusunda Maliye Bakanlığına yetki verilmiştir.

Madde 4. — Bu madde ile ek gelir ve ek kurumlar vergisine getirilen istisnalar düzenlenmektedir.

1998 yılında elde edilen ve vergi matrahının tutarı 12 milyar liraya kadar olan ücret gelirleri ek gelir vergisinden istisna edilmektedir. Yıllık gelir vergisi beyannamesine, ücret dışında kalan kazanç ve iratların da dahil olması halinde, toplam matrah içindeki ücret gelirine isabet eden matrah hesaplanacak, bu tutarın 12 milyar lirayı aşması halinde aşan kısım ek gelir vergisine tabi olacaktır. Ücret gelirine isabet eden vergi matrahının 12 milyar lirası ise ek gelir vergisinden istisna edilecektir.

Portföyünün en az % 25'i hisse senetlerinden oluşan (A) tipi menkul kıymetler yatırım fonları ve aynı nitelikteki yatırım ortaklıklarının kazançları ile gayrimenkul ve risk sermayesi yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının kazançları da ek kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

Madde 5. — Bu madde ile ek gelir vergisi ve ek kurumlar vergisinin beyanı ve ödeme zamanı düzenlenmektedir.

a) 1998 yılı kazanç ve iratlarını yıllık beyanname ile beyan eden gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri ile beyan edilmesi gereken matrahlar ile bu matrahlar üzerinden hesaplanan ek gelir vergisi ve ek kurumlar vergisi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde bir beyanname ile beyan edilecektir. Bu vergiler ilki beyanname verme süresi içinde diğerleri de 1999 yılının Kasım ve 2000 yılının Ocak ayı içinde olmak üzere üç eşit taksitte ödenecektir. Özel hesap dönemine tabi olan kurumlar vergisi mükellefleri de bu vergiyi aynı süreler içinde ödeyeceklerdir.

b) 1998 yılı ticarî ve meslekî kazançları götürü usulde vergilendirilen mükelleflerin ödeyecekleri ek gelir vergisi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde idarece tarh ve tahakkuk ettirilecektir. Bu vergi; ilki tarh süresi, diğerleri de 1999 yılı Kasım ve 2000 yılının Ocak ayı içinde olmak üzere üç eşit taksitte ödenecektir.

Götürü mükelleflerin ödeyecekleri vergi, vergi dairelerince idarece tarhiyat esaslarına göre tarh ve tahakkuk ettirilecektir.

c) 1998 yılı ücretlerinin vergi matrahı 12 milyar lirayı aşan ücretlilerin ek gelir vergilerinin ödenmesinde öncelikle bu Kanunun yayımı tarihinde kendilerine ücret ödemesinde bulunan işverene, 1998 yılında elde ettikleri ücretlerin gelir vergisi matrahını bildirmeleri gerekmektedir. Bu ücretlilerin ek gelir vergisi işverenlerce bu Kanunun yayımı tarihinden sonra yapılan ücret ödemelerinden olmak üzere, birincisi ilk aya ait ücretten, ikincisi üçüncü aya ait ücretten, üçüncüsü beşinci aya ait ücretten tevkif suretiyle üç eşit taksitte ödenecektir. Tevkif edilen bu ek gelir vergisi, işverence muhtasar beyanname verme süreleri içinde beyan edilip ödenecektir.

Bu verginin tarh süresi geçtikten sonra, mükellefler hakkında ikmalen, re'sen ve idarece bir tarhiyat yapılması halinde, bu tarhiyatlara konu olan matrahlar üzerinde de ek gelir veya ek kurumlar vergisi aynı usulle tarh edilecektir.

Madde 6. — Bu madde ile bir defaya mahsus olmak üzere, bina, arsa ve arazilerin 1999 yılı emlak vergisi matrahları üzerinden ek emlak vergisi alınması öngörülmektedir.

Bu vergi için, mükellefler ayrıca beyanname vermeyeceklerdir. Belediyeler, mükelleflerin 1999 yılı matrahları üzerinden bina ve arazi vergisi nispetinde ayrıca ek emlak vergisi tarh edeceklerdir. Hesaplanan vergi, başka bir işleme gerek olmaksızın tahakkuk etmiş sayılacaktır.

Sosyal adaletin sağlanması amacıyla tüm Türkiye sınırları içinde sahip olunan konutlardan vergi değeri ne olursa olsun bir tanesi için bu vergi hesaplanmayacak, vergiden istisna tutulacaktır. Sahip olunan konutlardan hangisinin ek emlak vergisinden istisna edileceği mükellefçe belirlenecektir. Ayrıca;

- Kocaeli, Sakarya, Yalova illerinin merkez ve ilçeleri ile Bolu İlinin Düzce, Gümüşova, Göl-yaka, Cumayeri ve Çiflimli ilçelerinde bulunan bina, arsa ve araziler,

- 17.8.1999 tarihinde meydana gelen depremde varlıklarının en az yüzde onunu (tevsik edil-mek kaydıyla) veya birinci derece kan hısımlarından birini (eş dahil) kaybedenlerin bina, arsa ve arazileri,

bu vergiden müstesna tutulacaktır. Yukarıda belirtilen bölgelerde yer alan arsa ve arazilerin de-ğerleri de depremde olumsuz etkilenmiş bulunduğuundan, bu bölgelerdeki arsa ve araziler bu vergi-nin dışında tutulmuştur.

Emlak Vergisi Kanununda yer alan daimi ve geçici muaflıklarla istisnalar, bu vergi bakımın-dan da geçerli bulunmaktadır.

Bu vergi, 1999 yılının Kasım ve Aralık ayı içinde ilgili belediyelere ödenecektir. Belediyeler ise tahsil ettikleri bu vergileri tahsilatı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar bağlı bulunduk-ları maliye vergi dairesine muhtasar beyanname ile beyan ederek ödeyeceklerdir.

Tahsil edilen bu vergilerin belediyelerce ilgili vergi dairesine zamanında ödenmemesi halinde, bu vergilerin gecikme zammı ile birlikte ödenmesi gerekmektedir.

Madde 7. - Bu madde ile ek motorlu taşıtlar vergisi düzenlenmektedir.

Buna göre 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde yer alan (I), (II), (III) ve (IV) sayılı tarifelere göre vergiye tabi olan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tariht-e ilgili olduğu sicilde kayıt ve tescilli bulunan taşıtlar (üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere ek motorlu taşıtlar vergisi alınacaktır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra sicile kayıt ve tes-cil edilen taşıtların ise bu vergiye tabi tutulmaları söz konusu değildir.

Ek Motorlu Taşıtlar Vergisinin tutarı, 1999 yılı için tahakkuk ettirilen Motorlu Taşıtlar Vergi-sinin tutarı kadar olacaktır.

Bu Kanunun 3 üncü maddesiyle ek gelir vergisi ve ek kurumlar vergisinden muaf olanlar ile depremde birinci derece kan hısımlarından birini (eş dahil) kaybedenlere ait taşıtlar ve depremde hasar gördüğü tevsik edilen taşıtlar ek motorlu taşıtlar vergisine tabi olmayacaktır.

1999 yılı için tahakkuk ettirilen Motorlu Taşıtlar Vergisinin tutarı kadar ek motorlu taşıtlar ver-gisi tahakkuk ettirilecektir. Bu vergi, birincisi bu Kanunun yayımını izleyen ayın sonuna kadar, ikincisi ise 30 Kasım 1999 tarihine kadar olmak üzere taşıtların kayıt ve tescilin yapıldığı yerin vergi dairesine veya Maliye Bakanlığınca tahsil yetkisi verilen banka şubelerine iki eşit taksitte ödene-cektir.

Madde 8. - Bu madde ile Özel İletişim Vergisi düzenlenmektedir.

Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar adlarına GSM aboneliği tesis ettirmiş olanlar ile 30.6.2000 tarihine kadar abonelik tesis ettirecek olanlardan bir defaya mahsus olmak üzere 50 mil-yon lira alınması öngörülmektedir.

Söz konusu vergi; GSM işletmecileri tarafından birincisi bu Kanunun yayımını izleyen ayda, ikincisi ise 1999 yılının Kasım ayında olmak üzere iki eşit taksitte, Kanunun yayımından sonra ad-larına abonelik tesis edileceklerden ise abonelik tesis sırasında tahsil edilecektir. Bu vergi, tahsil iz-leyen ayın 20 nci günü akşamına kadar işletmeci kuruluş tarafından muhtasar beyanname ile beyan edilip aynı süre içinde ödenecektir. Bu vergi katma değer vergisi matrahına dahil edilmeyecektir.

Madde 9. - Bu madde ile önceki maddelerde düzenlenen vergilerin uygulanmasında dikkate alınması gereken ortak hükümler düzenlenmektedir.

Buna göre:

— Bu Kanun gereğince tarh ve tahakkuk ettirilen vergiler hakkında bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun ilgili hükümleri uygulanacaktır.

— Dar mükellefiyet esasına göre vergilendirilen mükelleflerin Türkiye’de birden fazla daimi temsilcisinin bulunması halinde, mükellefin tayin edeceği daimi temsilci, daimi temsilcinin olmaması halinde, kazanç ve iratları dar mükelleflere sağlayanlar, bu Kanunla getirilen vergiler ile ilgili ödevleri yerine getirmekle sorumlu olacaklardır.

— Bu Kanun gereğince ödenen vergiler, gelir ve kurumlar vergisi uygulamasında gider olarak dikkate alınmayacak ve bu vergiler hiçbir vergiden mahsup edilmeyecektir.

— Bu Kanunla düzenlenen vergiler ile ilgili olarak tarh dönemi geçtikten sonra bulunan matrah farkları üzerinden de ikmalen, re’sen veya idarece tarhiyat yapılacaktır.

— Bu Kanuna göre tahsil edilen vergiler üzerinden 2380 ve 3030 sayılı Kanuna göre Mahallî İdarelere pay verilmesi söz konusu değildir.

Madde 10. — Bu madde ile yöneticilerin sorumluluğu düzenlenmektedir.

Marmara Bölgesinde 17.8.1999 tarihinde meydana gelen depremin yol açtığı ekonomik kayıpları gidermek amacıyla yeni vergiler ihdas edilmektedir. Bu vergilerin zamanında ve tam olarak ödenmesi Kanun ile öngörülen hedeflere ulaşılabilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Buradan hareketle 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname kapsamında bulunan iktisadî devlet teşekkülleri, kamu iktisadî kuruluşları, bunların mülheseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, belediyeler ile bunlara bağlı işletmelerin mükellef veya sorumlu sıfatıyla bu Kanun uyarınca tahsil ettikleri vergiler ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen ayın başından itibaren 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 60 me maddesine göre tahsil ettikleri ek verginin ilgili tahsil dairesine zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla bu Kuruluşların yönetim kurulu veya yönetim komitesi başkan ve üyeleri ile belediye başkanları sorumlu tutulmaktadır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen kişiler adına zamanında ödenmeyen vergi, pay ve fonların % 10’u tutarında ceza kesilmesi ve kesilen bu cezanın 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca müşterek ve müteselsilen sorumluluk esasına göre tahsil edilmesi öngörülmektedir.

Madde 11. — Bu madde ile 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununun üçüncü maddesinin sonuna ve 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa Bağlı Değerli Kâğıtlar Tablosunun sonuna iki hüküm eklenmektedir. Eklenen hükümlerle; çeklerin ilgili bankalarca bastırılıp satılması ve satılan bu çeklerin değerli kâğıt bedellerinin bankalarca her ayın yedinci günü akşamına kadar ilgili mal sandıklarına ödenmesi, banka çeklerinin her bir yaprağının bedelinin 600 000 lira olarak uygulanması öngörülmektedir.

Madde 12. — Bu madde ile; Bakanlar Kuruluna akaryakat tüketim vergisi oranını % 500’e kadar artırma yetkisi verilmektedir.

Madde 13. — Yürürlük maddesidir.

Madde 14. — Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 11525

Karar No. : 54

26.8.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24.8.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte Komisyonumuza havale edilen "17.8.1999 tarihinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremın Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla 30.6.2000 Tarihine Kadar Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Danışma Kurulunun 25.8.1999 tarihli ve (2) numaralı Tavsiye Kararı üzerine, İçtüzüğüñ 36 ncı maddesindeki süre kaydına uyulmaksızın Komisyonumuz gündemine alınmış ve Komisyonumuzun 25.8.1999 tarihinde yapmış olduğu 31 inci birleşimde Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Sümer ORAL ile Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görülmüştür.

Bilindiği gibi ülkemiz 17.8.1999 tarihinde merkezi Kocaeli ili olmak üzere çevre il ve ilçeleri de önemli ölçüde etkileyen ve büyük miktarlarda can ve mal kaybına neden olan bir deprem felaketi yaşamıştır. Bölgede meydana gelen tahribatın ve neden olduğu zararın bir an önce telafî edilebilmesi ve hayatın normale döndürülebilmesi için yeni finansman kaynaklarına ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer yandan felaketin, kamu gelirlerinin yüzde onbeşini sağlayan bir bölgede meydana gelmiş olması, ortaya çıkan finansman ihtiyacının büyüklüğünü göstermektedir. Kamu finansmanında vergilerin en önemli ve sağlam gelir kaynağı olmasından hareketle, deprem felaketi nedeniyle meydana gelen zararın ortaya çıkardığı finansman ihtiyacının karşılanabilmesi amacıyla belirli bir süre için vatandaşlara ilave yükümlülükler getiren bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- 1998 yılı kazanç ve iratlarını yıllık beyanname ile beyan eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile Kanunun yayımı tarihinde ücret geliri elde eden ve 1998 yılı ücret gelirleri matrahı 12 milyar lirayı aşan ücretlilerden, aşan kısmın %10 'u oranında ek vergi,

- 1998 yılı ticari ve mesleki kazançları götürü usulde tespit edilen gelir vergisi mükelleflerinin götürü matrahları üzerinden %5 oranında ek vergi,

- Bina, arsa ve arazilerin 1999 yılı emlak vergisi matrahları üzerinden emlak vergisi oranında bir defalık ek emlak vergisi,

- Motorlu taşıt sahiplerinden, 1999 yılı Motorlu Taşıtlar Vergisi tutarında bir defalık ek vergi,

- Adlarına GSM aboneliği tesis ettirmiş olanlarla 30.6.2000 tarihine kadar abone olacaklardan bir defaya mahsus olmak üzere 50 milyon lira özel iletişim vergisi,

alınmasının, bunun yanında;

- Depremde en çok zarar gören yerleşim yerlerinde yaşayan mükelleflerle, deprem nedeniyle varlıklarının en az yüzde onunu kaybettiklerini tevsik edenlerin veya birinci derece hısımlarından birini (eş dahil) kaybedenlerin ek vergiden muaf tutulmasının,

- Portföyünün en az %25'i hisse senetlerinden oluşan (A) tipi menkul kıymetler yatırım fonları ve aynı nitelikteki yatırım ortaklıklarının ek kurumlar vergisinden istisna edilmesinin,

öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde:

- Ekonominin durgunluk içinde bulunması nedeniyle mükelleflerin mevcut vergi borçlarını bile ödemekte güçlük çektikleri, bu nedenle Deprem felaketinin yol açtığı hasarların giderilebilmesi için yeni vergi yolluklulukları getirilmesi yerine vergi dışı gelir kaynaklarına başvurulmasının daha doğru olacağı,

- Tasarıda, hazine bonusu ve devlet tahvillerinden elde edilecek faiz gelirlerinden, stopaj yoluyla vergi alınmasına ilişkin düzenlemelere de yer verilmesi gerektiği,

- Vergilerin toplanması kadar harcanmasının da önemli olduğu, bir harcama disiplini oluşturulmasının toplanan vergilerin verimli bir şekilde kullanılmasına katkıda bulunacağı,

- Tasarı ile getirilmesi düşünülen ek vergilerin yardım ve bağışlar üzerinde olumsuz etkide bulunacağı, dolayısıyla, deprem felaketinin yol açtığı hasarların giderilmesinde sivil inisiyatifin zayıflayacağı, Tasarının bu bakımdan daha uygun bir zamanda getirilmesinin yerinde olacağı,

şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda :

- Bir başka Kanun Tasarısı ile bütçeye 500 trilyon liralık ilave ödenek konulduğu, Bütçe Kanunu ile öngörülen bütçe açığının daha fazla büyümemesi açısından sözkonusu ödeneğin finansmanının önem kazandığı,

- Hükümetin ekonomik programı doğrultusunda hazırladığı bütçenin açığının büyümesi halinde ekonomik hedeflere ulaşmanın mümkün olamayacağı, ekonomik istikrar programının başarıya ulaşabilmesi açısından bütçe açığının asgari düzeyde tutulması gerektiği, bu nedenle Tasarının yasallaşmasının hayati önem taşıdığı,

- Depremden zarar gören vatandaşların Tasarı ile getirilen ek mükellefiyetlerden muaf tutulacağı,

- Getirilen ek vergilerle Bütçeye konulan ek ödeneğin karşılanmasının hedeflendiği, böylece ulusal dayanışmanın da gerçekleştirilmiş olacağı,

İfade edilmiştir.

Tümü üzerindeki görüşmeleri müteakip Tasarı ve Gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

- 1 inci maddesi, aynen,

- 2 nci maddesi, ek gelir ve kurumlar vergisinin % 5 oranında alınmasını teminen değiştirilmek suretiyle,

- 3 üncü maddesi, (a) bendine, anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla (depremde zarar görmediğini beyan edenler hariç) şeklindeki parantez içi hükmün ilave edilmesi suretiyle,

- 4 üncü maddesi, (b) bendinin metinden çıkarılması ve maddenin buna paralel olarak yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 5 inci maddesi, aynen,

- 6 ncı maddesi, brüt alanı 200 metrekareyi geçmeyen ve mükellefçe seçilen konutlardan birinin ek emlak vergisinden müstesna tutulmasına ilişkin bir hükmün eklenmesi suretiyle,

— 7 nci maddesi, aynen,

— 8 inci maddesi, verginin hizmet bedelleri üzerinden alınması ve vergilemede adalet ilkesinin gerçekleştirilmesi amacıyla; her nevi cep telefonu (öñ ödemeli kart satışları dahil) işletmecileri tarafından verilen tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri üzerinden istisnaya konu aboneler hariç olmak üzere %25 oranında özel iletişim vergisi alınmasını teminen yeniden düzenlenmek suretiyle,

— 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri, aynen,

— Bazı kurum ve kuruluşların bir kısım gelirlerinin genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmesine imkan tanınarak deprem felaketine uğrayan bölgelerdeki altyapı yatırımlarında kullanılmasına ilişkin bir düzenlemenin metne yeni 13 üncü madde olarak eklenmesi suretiyle,

— Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 13 ve 14 üncü maddeler, yeni eklenen madde nedeniyle 14 ve 15 inci maddeler olarak aynen,

kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Metin Şahin
Antalya
Sözeli
Nihat Gökbulut
Kırıkkale
Üye
Sait Açıba
Afyon
(İmzada bulunamadı)

Üye
Gaffar Yakın
Afyon
Zeki Ergezen
Bilis
(Muhalefet Şerhim eklidir.)

Üye
Oğuz Tezmen
Bursa
(Muhalefet Şerhi eklidir.)

Üye
Hakkı Duran
Çankırı
Üye
Aslan Polat
Erzurum
(İtirazım ektedir.)

Üye
Ali Er
İçel

Başkanvekili
Mehmet Hanifi Tiryaki
Gaziantep
Kâtip
Cafer Tufan Yazıcıoğlu
Bartın
Üye
Abdülkadir Akcan
Afyon

Üye
Ali Uzunurmak
Aydın
M. Altan Karapaşaoğlu
Bursa
(İtiraz şerhi ekli.)

Üye
Süleyman Coşkuner
Burdur

Üye
Mücahit Hınoğlu
Erzurum
Üye
Ramazan Güll
Isparta
(Muhalefet Şerhim eklidir.)

Üye
Celal Adan
İstanbul

Üye
Aydın Ayaydın
İstanbul

Üye
Yılmaz Karakoyunlu
İstanbul

Üye
Masum Türker
İstanbul

Üye
İlhami Yılmaz
Karabük

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli

Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
(Muhalefet Şerhim eklidir.)

Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(Muhalefet Şerhim eklidir.)

Üye
Kemal Kabataş
Samsun
(Muhalefet Şerhim eklidir.)

Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Ali Coşkun
İstanbul
(İmzada bulunamadı.)

Üye
Nesrin Nas
İstanbul

Üye
Hasan Metin
İzmir

Üye
Zeki Ünal
Karaman
(Muhalefet Şerhim eklidir.)

Üye
Ali Gebeş
Konya

Üye
Almet Derin
Kütahya
(Muhalefet Şerhimiz eklidir.)

Üye
Veysi Şahin
Mardin
(İmzada bulunamadı.)

Üye
Tarık Cengiz
Samsun

Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

İTİRAZ ŞERHİMİZ

Getirilmek istenen ek vergiler, 4393 sayılı 1999 Mali Yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertibine ilave edilen Beşyüz Trilyon liralık ek ödenekle ilgilidir. Bu ödenek karşılamak için milyonlarca mükellef araç ve telefon sahibinden alınacak beyan vs. işlerden, uygulamanın boyutlarının büyüklüğü anlaşılacaktır. Halbuki, gerek sosyal dengenin korunması, gerekse reel ekonomiye yük olmaması açısından menkul sermaye iratları sahiplerinin kaynağında yapılan % 12'lik tevkifatla vergilendirilen iratlarının % 18 olarak vergilendirilmesi, toplanması gereken vergiyi tek kalemden ve büyük bir kırtasyeden kurtararak tahsiline imkân tanıyacaktır.

Toplumumuzun çok sıkıntılı olduğu bu günlerde tekrar ve herkesi ilgilendiren bir vergi yükü getirmek ayrıca tartışmalara da zemin hazırlayacaktır. Akaryakıtta zammı gündeme getirecek olan vergi katsayısının % 300'den % 500'e çıkarılmasına da karşıyız.

Bu gerekçelerin itibara alınmamış olması sebebi ile yasaya itiraz şerhimizi koymuş bulunuyoruz.

M. Altan Karapaşaoğlu
Bursa

Zeki Ünal
Karaman

Cevat Ayhan
Sakarya

Zeki Ergezen
Bitlis

Ahmet Derin
Kütahya

Aslan Polar
Erzurum

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIğINA

Görtlülmekte olan tasarının 12 nci maddesine muhalifiz. Mevcut uygulamada % 300 olan oranın % 500'e çıkarılması son derece yanlıştır. Bu günlerde ekonomi durma noktasındadır. Çiftçi, nakliyecii, sanayeci kan ağlamaktadır. Bu doğrudan orta sınıfı menfi yönde etkileyeceğinden ve akaryakıt fiyatlarını daha da artıracadıından bu madde yeni bir deprem demektir. Bu nedenlerle muhalifiz.

M. Ali Yavuz
Konya

Ramazan Güll
Isparta

Kemal Kabataş
Samsun

Oğuz Tezmen
Bursa

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIğINA

Görtlülmekte olan tasarının 8 inci maddesine muhalifiz. Önergeyle her türlü cep telefonundan % 25, konuşma ücreti toplamına ilave edilir. İlavesi de telefon sahibi vatandaşlarımıza büyük ytlık getirmektedir. Örnek verecek olursak, her ay 40 Milyon TL. konuşan kişi her ay 10 Milyon TL. ilave ücret ödeyecektir. Ödeme stresi de 10 ay olduğuna göre 100 Milyon TL. fazla vergi verecektir. Ekonomik sıkıntılar içinde olan orta sınıfa bu ücret fazla gelecektir.

Bu vergi ödeme sisteminde, cep telefonu kullananlardan bu oranın % 10 olarak deprem vergisi alınması gerekirdi.

Yukarıda arzettiđimiz nedenlerle bu maddeye muhalifiz.

M. Ali Yavuz
Konya

Ramazan Güll
Isparta

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

17/8/1999 TARİHİNDE MARMARA BÖL-
GESİ VE CİVARINDA MEYDANA GELEN
DEPREMİN YOL AÇTIĞI EKONOMİK
KAYIPLARI GİDERMEK AMACIYLA
30/6/2000 TARİHİNE KADAR BAZI MÜ-
KELLEFİYETLER İHDASI VE BAZI VER-
Gİ KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİK YA-
PILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

17/8/1999 TARİHİNDE MARMARA BÖL-
GESİ VE CİVARINDA MEYDANA GELEN
DEPREMİN YOL AÇTIĞI EKONOMİK
KAYIPLARI GİDERMEK AMACIYLA
30/6/2000 TARİHİNE KADAR BAZI MÜ-
KELLEFİYETLER İHDASI VE BAZI VER-
Gİ KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİK YA-
PILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Ek Gelir ve Ek Kurumlar Vergisi

Verginin mükellefi

MADDE 1. - Aşağıda sayılan mükellefler
ek gelir ve ek kurumlar vergisine tabidir.

a) 1998 yılı kazanç ve iratlarını yıllık be-
yanname ile beyan eden gelir veya kurumlar
vergisi mükellefleri,

b) 1998 yılı ticari ve mesleki kazançları götü-
rtü usulde tespit edilen gelir vergisi mükellefleri,

c) Bu Kanunun yayımlandığı tarihte ücret
geliri elde eden ve 1998 yılında elde ettikleri ü-
cretlerinin vergi matrahı toplamı 12 milyar lirayı
aşan ücretliler. (Yönetim ve denetim kurulları
başkanı ve üyeleri ile tasfiye memurlarına bu sı-
fatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para,
ayın ve menfaatler dahil)

Verginin konusu, matrahı ve oranı

MADDE 2. - Ek gelir ve ek kurumlar ver-
gisi:

a) Gelir vergisi mükelleflerinin 1998. yılı
gelir vergisi matrahları, kurumlar vergisi mükel-
leflerinin istisnalar (yatırım indirimi dahil) dü-
şülmeden önceki 1998 yılı kurum kazançları
üzerinden % 10,

b) 1998 yılı ticari ve mesleki kazançları gö-
türtü usulde tespit edilen gelir vergisi mükellefler-
inin; 1998 takvim yılına ilişkin götürü matrah-
ları üzerinden % 5,

c) 1 inci maddenin (c) bendinde sayılan ü-
cretlilerin; 1998 takvim yılında elde ettikleri ü-
cretlerinin gelir vergisi matrahı toplamı üzerinden
% 10,

Oranında alınır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Ek Gelir ve Ek Kurumlar Vergisi

Verginin mükellefi

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.

Verginin konusu, matrahı ve oranı

MADDE 2.- Ek gelir ve ek kurumlar ver-
gisi:

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri-
nin 1998 yılı gelir ve kurumlar vergisi matrah-
ları üzerinden %5,

b) 1998 yılı ticari ve mesleki kazançları gö-
türtü usulde tespit edilen gelir vergisi mükellef-
lerinin; 1998 yılına ilişkin götürü matrahları
üzerinden %5,

c) 1 inci maddenin (c) bendinde sayılan ü-
cretlilerin; 1998 yılında elde ettikleri ücretlerinin
gelir vergisi matrahı toplamı üzerinden %5,

oranında alınır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Muafıklar

MADDE 3.— Aşağıda yazılı mükellefler ek gelir ve ek kurumlar vergisinden muafır.

a) 17.8.1999 tarihi itibarıyla; Kocaeli, Sakarya ve Yalova illerinin merkez ve ilçeleri ile Bolu İlinin Düzce, Güntüşova, Gölyaka, Cumayeri ve Çilimli ilçelerinde gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar (depremde zarar görmeyenler hariç) ile bu illerdeki iş yerlerinde fiilen çalışan ücretliler,

b) 17.8.1999 tarihinde meydana gelen depremde; varlıklarının en az yüzde onunu (tevsik edilmek kaydıyla) veya birinci derece kan hı-sımlarından birini (eş dahil) kaybedenler.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

İstisnalar

MADDE 4.— Aşağıda yazılı gelirler ek gelir ve ek kurumlar vergisine tabi değildir.

a) Bu Kanunun 1 inci maddesinin (c) bendinde belirtilen ücret gelirlerinin vergi matrahının 12 milyar lirası,

b) 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının 4 numaralı bendinin (a), (c) ve (d) alt bentlerinde belirtilen kazançlar.

Beyan ve ödeme

MADDE 5.— Ek gelir ve ek kurumlar vergisi, aşağıda belirtilen sürelerde beyan üzerine veya idarece tarh edilerek ödenir.

a) 1998 yılına ilişkin olarak verilmesi gereken yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri ile beyan edilmesi gereken matrahlar ve bu matrahlar üzerinden hesaplanan ek gelir ve ek kurumlar vergisi; bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde, ayrı bir beyanname ile beyan edilir. Ödenmesi gereken vergi; ilki beyanname verme süresi içinde, diğerleri 1999 yılının Kasım ve 2000 yılının Ocak ayında olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Muafıklar

MADDE 3.— Aşağıda yazılı mükellefler ek gelir ve ek kurumlar vergisinden muafır.

a) 17/8/1999 tarihi itibarıyla; Sakarya ve Yalova illerinin merkez ve ilçeleri, Kocaeli İlinin Körfez, Gölcük ve Karamürşel ilçeleri ile Bolu İlinin Düzce, Güntüşova, Gölyaka, Cumayeri ve Çilimli ilçelerinde gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar (depremde zarar görmediğini beyan edenler hariç) ile bu illerdeki işyerlerinde fiilen çalışan ücretliler,

b) 17/8/1999 tarihinde meydana gelen depremde; varlıklarının en az yüzde onunu (tevsik edilmek kaydıyla) veya birinci derece kan hı-sımlarından birini (eş dahil) kaybedenler.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

İstisnalar

MADDE 4.— Bu Kanunun 1 inci maddesinin (c) bendinde belirtilen ücret gelirlerinin vergi matrahının 12 milyar lirası ek gelir vergisine tabi değildir.

Beyan ve ödeme

MADDE 5.— Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

b) 1998 yılı ticari veya mesleki kazançları götürlü usulde tespit edilen gelir vergisi mükelleflerinin, götürlü matrahları üzerinden hesaplanan ek gelir vergisi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde idarece tarh edilir ve ilki tarh süresinde, diğerleri 1999 yılının Kasım ve 2000 yılının Ocak ayında olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

c) 1998 takvim yılı ücretlerinin vergi matrahı 12 milyar lirayı aşan ücretlilerin bu ücretleri için hesaplanıp ödenmesi gereken ek gelir vergisi, ücretlilerin bu Kanunun yayımı tarihinde kendilerine ücret ödemesinde bulunan işverene, 1998 yılında elde ettiği ücretlerinin gelir vergisi matrahını bildirmeleri üzerine, bu işverenlerce bu Kanunun yayımı tarihinden sonra yapılan ücret ödemelerinden; birincisi ilk aya ait ücretten, ikincisi üçüncü aya ait ücretten, üçüncüsü de beşinci aya ait ücretten tevkif edilmek suretiyle üç eşit taksitte ödenir. Tevkif edilen bu vergi muhtasar beyanname ile beyan edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ek Emlak Vergisi

MADDE 6.- 29.7.1970 tarih ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 1 ve 12 nci maddelerinde yazılı bina, arsa ve araziler, 1999 yılı emlak vergisi matrahları üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere ek emlak vergisine tabidir.

Sahip olunan konutlardan mükellefçe seçilen bir tanesi ile;

- Kocaeli, Sakarya, Yalova illerinin merkez ve ilçeleri ile Bolu İlinin Düzce, Gümüşova, Gölyaka, Cumayeri ve Çilimli ilçelerinde bulunan bina, arsa ve araziler.

- 17.8.1999 tarihinde meydana gelen depremde varlıklarının en az yüzde onunu (tevsik edilmek kaydıyla) veya birinci derece kanlı sınımlarından birini (eş dahil) kaybedenlerin bina, arsa ve arazileri,

bu vergiden müstesnadır. Emlak Vergisi Kanununda yer alan daimi ve geçici muafliklar ve istisnalar, bu vergi bakımından da geçerlidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Ek Emlak Vergisi

MADDE 6.- 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 1 ve 12 nci maddelerinde yazılı bina, arsa ve araziler, 1999 yılı emlak vergisi matrahları üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere ek emlak vergisine tabidir.

Sahip olunan konutlardan brüt alanı 200 m²'yi geçmeyen ve mükellefçe seçilen bir tanesi ile;

- Kocaeli, Sakarya, Yalova illerinin merkez ve ilçeleri ile Bolu İlinin Düzce, Gümüşova, Gölyaka, Cumayeri ve Çilimli ilçelerinde bulunan bina, arsa ve araziler,

- 17/8/1999 tarihinde meydana gelen depremde varlıklarının en az yüzde onunu (tevsik edilmek kaydıyla) veya birinci derece kanlı sınımlarından birini (eş dahil) kaybedenlerin bina, arsa ve arazileri,

bu vergiden müstesnadır. Emlak Vergisi Kanununda yer alan daimi ve geçici muafliklar ve istisnalar, bu vergi bakımından da geçerlidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

1999 yılında bina ve arazi vergisi mükellefi olanlar, bu verginin de mükellefidirler. 1998 yılı genel beyan döneminde veya 1998 yılında ortaya çıkan ve vergi değerini tadil eden nedenlerle verilen beyannameler bu vergi için de verilmiş sayılır. Bu vergi, 1999 yılı emlak vergisi matrahtan üzerinden, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren Emlak Vergisi Kanununda yer alan nispetlerde belediyelerce hesaplanır. Hesaplanan vergi, başkaca bir işleme gerek olmaksızın tahakkuk etmiş sayılır.

Bu Kanunun yayımı tarihine kadar emlak vergisi beyannamesi verilmemiş olması halinde vergi, Emlak Vergisi Kanununun 32 nci maddesine göre belirlenecek emlak vergisi matrahtan üzerinden tahakkuk ettirilir.

Tahakkuk eden bu vergi, mükelleflerce 1999 yılı Kasım ve Aralık aylarında olmak üzere 2 eşit taksitte ödenir. Belediyeler, bu madde uyarınca tahsil ettikleri vergileri, tahsilatı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile bağlı buldukları vergi dairesine beyan ederek öderler.

Tahsil ettikleri vergiyi yukarıda belirtilen süre içinde vergi dairesine yatırmayan belediyelerden, yatırmaya mecbur oldukları vergiler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi

MADDE 7. - 18.2.1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 ve 6 nci maddelerinde yer alan (I),(II), (III) ve (IV) sayılı tarifelere göre vergiye tabi olan ve bu Kanunun yayımlandığı tarihte ilgili sicilde kayıtlı bulunan taşıtlar, bir defaya mahsus olmak üzere, 1999 yılı için tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisi tutarı kadar, ek motorlu taşıtlar vergisine tabidir.

Ancak, bu Kanunun 3 üncü maddesine göre ek gelir ve ek kurumlar vergisinden muaf olanlar ile 17.8.1999 tarihinde meydana gelen dep-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

1999 yılında bina ve arazi vergisi mükellefi olanlar, bu verginin de mükellefidirler. 1998 yılı genel beyan döneminde veya 1998 yılında ortaya çıkan ve vergi değerini tadil eden nedenlerle verilen beyannameler bu vergi için de verilmiş sayılır. Bu vergi, 1999 yılı emlak vergisi matrahtan üzerinden, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren Emlak Vergisi Kanununda yer alan nispetlerde belediyelerce hesaplanır. Hesaplanan vergi, başkaca bir işleme gerek olmaksızın tahakkuk etmiş sayılır.

Bu Kanunun yayımı tarihine kadar emlak vergisi beyannamesi verilmemiş olması halinde vergi, Emlak Vergisi Kanununun 32 nci maddesine göre belirlenecek emlak vergisi matrahtan üzerinden tahakkuk ettirilir.

Tahakkuk eden bu vergi, mükelleflerce 1999 yılı Kasım ve Aralık aylarında olmak üzere 2 eşit taksitte ödenir. Belediyeler, bu madde uyarınca tahsil ettikleri vergileri, tahsilatı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile bağlı buldukları vergi dairesine beyan ederek öderler.

Tahsil ettikleri vergiyi yukarıda belirtilen süre içinde vergi dairesine yatırmayan belediyelerden, yatırmaya mecbur oldukları vergiler, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi

MADDE 7.- Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

remde birinci derece kan hısmlarından birini (eş dahil) kaybedenlere ait taşıtlar ve depremde hasar gördüğü tevsik edilecek taşıtlar, ek motorlu taşıtlar vergisine tabi değildir.

Ek motorlu taşıtlar vergisi, bu Kanunun yayımı tarihinde tahakkuk etmiş sayılır.

Kanunun yayımı tarihinde ilgili sicilde adlarına kayıtlı taşıt bulunan gerçek ve tüzel kişiler, bu taşıtları dolayısıyla 1999 yılı için tahakkuk eden motorlu taşıtlar vergisinin yıllık tutarını, ek motorlu taşıtlar vergisi olarak birinci taksidi, bu Kanunun yayımını izleyen ayın sonuna kadar, ikinci taksidi ise 1999 Kasım ayı sonuna kadar olmak üzere iki eşit taksitte taşıtın kayıtlı olduğu yerin vergi dairesine öderler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel İletişim Vergisi

MADDE 8. – Bu Kanunun yayımı tarihinde adlarına GSM aboneliği bulunanlar (Genel ve Katma Bütçeli İdareler, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köy Tüzel Kişilikleri ile Kocaeli, Sakarya, Yalova illerinin merkez ve ilçeleri, Bolu İlinin Düzce, Gölyaka, Çilimli, Gümüşova, Cumayeri ilçelerinde abone kaydı bulunanlar ile 17.8.1999 tarihinde meydana gelen depremde birinci derece kan hısmlarından birini (eş dahil) kaybedenler hariç) ile 30.6.2000 tarihine kadar abonelik tesis ettirecek olanlardan bir defaya mahsus olmak üzere 50 milyon lira özel iletişim vergisi alınır.

Özel iletişim vergisi bu Kanunun yayımı tarihinde tahakkuk etmiş sayılır.

Bu vergi, GSM işletmecileri tarafından; adlarına GSM aboneliği tahsis edilmiş olanlardan, birinci taksidi bu Kanunun yayımını izleyen ayda, ikinci taksidi 1999 yılı Kasım ayında olmak üzere iki eşit taksitte, Kanunun yayımından sonra adlarına abonelik tesis edileceklerden ise abonelik tesisi esnasında bir defada tahsil edilir. Tahsil editen bu vergi, tahsilini izleyen ayın 20 nci günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile bağlı bulunulan vergi dairesine beyan edilir ve aynı süre içerisinde ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel İletişim Vergisi

MADDE 8. – 30/6/2000 tarihine kadar uygulanmak üzere her nevi cep telefonu işletmecileri tarafından verilen (ön ödemeli kart satışları dahil) tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri (Kocaeli, Sakarya ve Yalova illerinin merkez ve ilçeleri ile Bolu İlinin Düzce, Gümüşova, Gölyaka, Cumayeri ve Çilimli ilçelerindeki abonelere verilecek hizmetler hariç) %25 oranında özel iletişim vergisine tabidir. Verginin mükellefi cep telefonu işletmecileridir. Bu verginin matrahı, katma değer vergisinin matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül eder. Özel iletişim vergisi, katma değer vergisi matrahına dahil edilmez. Bir aya ait özel iletişim vergisi takip eden ayın 15 inci günü mesai saati sonuna kadar katma değer vergisi beyannamesi ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir. Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri uygulanır. Her nevi cep telefonu işletmecileri tarafından imtiyaz sözleşmeleri uyarınca Hazineye ödenecek payın hesaplanmasında özel iletişim vergisi dikkate alınmaz. Her ay tahakkuk edecek %25 oranındaki özel iletişim vergisi faturalarda gösterilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Özel iletişim vergisinin belirtilen süreler içinde ödenmemesi halinde, işletmecî kuruluş ödenmeyen miktarlar için kendi alacaklarının tahsil edilmemesi halinde uygulayacağı esasları tatbik etmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle tahsil edilemeyen vergiler işletmecî kuruluştan alınır.

Özel iletişim vergisi katma değer vergisi matrahına dahil edilmez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ortak Hükümler

Kanunların uygulama alanı

MADDE 9. — Bu Kanunun uygulamasında aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

a) Bu Kanun kapsamındaki vergilerin tarh, tahakkuk ve tahsiline ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, 1319 sayılı Emfak Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

b) Dar mükellefiyette, mükellefin Türkiye'deki daimî temsilcisi, birden fazla daimî temsilcinin mevcut olması halinde mükellefin tayin edeceği, daimî temsilci tarhiyat tarihine kadar herhangi bir tayin yapılmamışsa daimî temsilcilerden herhangi birisi, daimî temsilcinin bulunmaması halinde, kazanç ve iratları dar mükellefe sağlayanlar, bu Kanunda yer alan vergilerle ilgili ödevlerin yerine getirilmesinden sorumludur. Maliye Bakanlığı, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla dar mükellefiyette vergi sorumlusu tayin etmeye yetkilidir.

c) Bu Kanuna göre ödenen vergiler, gelir ve kurumlar vergisi uygulamasında gider olarak kabul edilmez ve hiçbir vergiden mahsup edilmez.

d) Bu Kanuna göre ödenecek vergilere ilişkin usul ve esaslar ile verilmesi gereken beyan-namelerin şekil, muhteva ve eklerini belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ortak Hükümler

Kanunların uygulama alanı

MADDE 9.— Tasarının 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

e) Bu Kanunda yer alan vergilerle ilgili olarak tarh dönemi geçtikten sonra bulunan matrah farkları üzerinden de ikmalen, re'sen ve idarece tarhiyat yapılır.

f) Bu Kanuna göre tahsil edilen ve vergiler üzerinden 2. 2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanun ile 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanuna göre mahallî idarelere pay verilmez.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yöneticilerin sorumluluğu

MADDE 10. — 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname kapsamında bulunan iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, belediyeler ile bunlara bağlı işletmelerin yönetim kurulu veya yönetim komitesi başkan ve üyeleri ile belediye başkanları bu kuruluşların mükellef veya sorumlu sıfatıyla bu Kanun uyarınca tahsil ettikleri vergiler ile bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 60 ncı maddesine istinaden tahsil ettikleri ek verginin ilgili tahsil dairesine zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğe uymayan kişiler adına, zamanında ödenmeyen vergi, pay ve fonların % 10'u tutarında ceza kesilir ve bu ceza 6183 sayılı Âme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca müsterek ve müteselsilen sorumluluk esasına göre tahsil edilir.

MADDE 11. — 21.2.1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununun 3 üncü maddesinin sonuna;

“Çekler ilgili bankalarca bastırılır ve satılır. Satılan çeklerin (genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelere verilen çekler hariç) değerli kâğıt bedelleri, bankalarca her ayın yedinci günü akşamına kadar ilgili mal sandıklarına ödenir.”

Hükümü ile aynı Kanuna bağlı değerli kâğıtlar tablosunun sonuna;

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yöneticilerin sorumluluğu

MADDE 10.— Tasarının 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11.— Tasarının 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

"14 üncü banka çekleri (herbir çek yaprağı)
600 000"

ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12. — 7.11.1984 tarihli ve 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki "% 300 (yüzde üçyüz)" ibaresi, "% 500 (yüzde beşyüz)" olarak değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12.- Tasarımın 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13.- 13/04/1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen ve Üst Kurulun gelirleri arasında yer alan reklam gelirlerinden alınacak paylar ile yayım izni ve lisans ücretlerinden elde edilen gelirlerin; 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen gelirler ile 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu maddesi gereğince Rekabet Kurumu adına elde edilen gelirlerin; İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında yapılan iş ve işlemler nedeniyle alınan menkul kıymet kotasyon ve tescil ücretleri ile kurtaj ücretlerinden ödenecek borsa paylarının, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılan tescil ve kayıtlar nedeniyle alınan ücretlerin, bu Kanunun yayımı tarihine kadar birikmiş tutarları (faiz, repo, pay, alım-satım farkı ve benzeri adlarla elde edilen her türlü gelir dahil) ile bu Kanunun yayımını izleyen tarihten 30/6/2000 tarihine kadar her ay sonu itibarıyla birikecek tutarları üzerinden, Maliye Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile belirlenecek oranlara göre hesaplanacak kısmı, Bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanı tarafından belirlenecek süre içinde Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğünün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki hesabına yatırılır. Yukarıda belirtilen kurum ve kuruluşlar bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar birikmiş tutarlarını, Kanunun yayımını izleyen 10 gün içinde; bu Kanunun yayımını izleyen tarihten başlamak üzere her ayın gelir ve giderleri ile kasa ve banka mevcutlarını (ay sonu itibarıyla birikmiş tutarlarını) gösterir mali bilgileri ise izleyen ayın 7 nci günü sonuna kadar Maliye Bakanlığına bildirir. Bu maddede

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

belirtilen tutarların süresi içinde ödenmemesi halinde, ödenmeyen tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre (gecikme zammı da uygulanmak suretiyle) takip ve tahsil edilir.

Yürürlük

MADDE 14.— Tasarının 13 üncü maddesi 14 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 15.— Tasarının 14 üncü maddesi 15 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Bu Kanunun 11 inci maddesi yayımı tarihini izleyen ay başında, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bilent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

R. Önal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalt

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. En. ve Tab.Kay.Bak. ve Başb. Yrd

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

S. Somuncuoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. Aytekin

M. C. Erstüner

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydah

Devlet Bakanı

M. A. İrtemçelik

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrikulu

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

